

МИРОСЛАВ АНТИЋ

Поеме

Војводина

•

Рождество твоје

•

Срем

Садржај

ВОЈВОДИНА	9
РОЖДЕСТВО ТВОЈЕ	25
СРЕМ	149
Хвала ти, земљо	213

ВОЈВОДИНА

I

Вјерују во једину,
и во јед,
и во ину
равницу – матер моју и запљувану и свету,

ту Војводину у соли,
у хлебу
и у вину,
и не верујем јој, веру јој њену,
и крв јој сомотску и проклету.

А слепачки јој се молим
док ми на усни шкргуће и мирише,
рђа и рже благословена као причест
и зрно априлске кише,

и док ме коље под грлом њен дах
љут као виле,
па теме и чело шкroppи бели цвет багремова,
и док се рвем са житом
док звезде по мени миле,
а она ромиња

и тиња
и сурвава се с крова
сва торжествена и рождествена од лепоте
и ругла,
и као срце мокра и као срце округла.

Јао, равницо, злослутницо!
Златна сачмо у сиси.
Јао, свевишња моја из биртије и цркава!

Ти, душо, што исплажена
и босонога висиш
и позлаћена,
и плаћена,
и детињаста,
и лукава...

А тако сасвим света,
и зликовачка,
и ломна.
И као небо ниска, и као небо огромна.

II

Волим је од штала до неба.
И од блата до пшенице.
Топлу од циганских гудала
и од благданских оченаша.

Вршидбену.
И задушничку.
Смеђу као девојачке плетенице.
Ту земљу чардаша,
чаша
и беземљаша,
где су служили бденија
и људе за главу скраћивали,

где су старице тепале
и прагове браниле голим шакама,

па су је брали и јели рукама,
па су цркавали и живели,
па су је волели људи,
и клели,
и псовали,
и плакали.

Ту Војводину боготољачку,
и безбожничку,
и винску,
и бељу од јагањаца,
црњу од паљевина.

Ту Војводину светоникољску,
великогоспојинску,
кад се лумповало од Вршца до Темишвара,
Сомбора,
Раче
и Сегедина.

Па нико у дрковима није имао густу песму
као тај народ
робијашки и првомајски,
разбијених темена и зуба.

Та Војводина ашова,
бритви,
молитви
и шамара,
зарасла у жеље,
у лаж,
у борбу,
у издајство,
у љубав.

Волим је, јер сви смо широки и обични
као ова равница.

Јер смо и велики и проклети
на овим зеленим травама.
И милиони румених,
сулудих звезданих птица
вечито ће лепршати над нашим уморним главама.

III

Мучу стеони виногради.
Пени се јесен у кацама.
Рђају по беспућима ветрови
са кутњацима масним од сланине.

Родио те отац.
Убио те син.
Брат брату о врату и по врату.

А крстови највеће дрвеће.
А гробови највеће планине.

На усни тамјан и нафора.
Ноздрва од босиљка бела.

Зуби утрнули од бећараца.
И трули од опела.

Јао, равницо!
Јао, кртицо!
Јао, безглава тицо!

Јао све моје несито и поносито и напито!

Моја жетво и жито.
Моја клетво и туго.

И јао, Војводино – гладна годинино!
И Војводино – дуго!

Широк Дунав.
Широке пустаре.
Широко гараво око.

Од светог Чарнојевића
до светог скелеџије на Тиси,
оче наш у опанцима,
у катанцима,
у ланцима,

оче наш иже јеси и иже ниси.

IV

И волим је просјачку,
пред црквама,
недељама,
у ритама.
И сватовску.
Астраганску.
Неуцвељену боловима.

И Војводину вашарску и хармоникашку.
Час распусну.
Час питому.

И биртијашку,
што освањива штуцајући под столовима.

Па Војводину бечку и вармеђску
са туђим барјацима пред четама.
К.У.К. регименте.
Крај друма историја силована и заклана.

И Војводину солунску и крфску
под бајонетима,

сиву као војничка смрт у копоранима
и заједничким ракама.

Па је волим шестоаприлску,
логорашку,
испредијану,
обешену о бандере,
пробушену по челима,
узорану од тенкова,
од крви изопијану...

И партизанску,
кад је октобра донела пролеће селима.

Волим је колико је зла и добра.
Волим је подједнако.
Прскајте кајсије звезда у коси дрвећа њеног!

Увек ће бити кровова позади крова сваког,
јер увек се румено наставља на румено.

V

Лете над Фрушком гором,
над торњевима,
над ђермовима,
набреновани сељачки анђели без крила
и ореола.

Лете до звезда и враћају се са звезда
лепи,
мртви
и шашави,
са уфитиљеним дрковима,
у гаћама од шест пола.

Лете,
са главом црвеном као распукнута лубеница.
Са образима од лицидарских лутака.
И језиком од кољива.

Лети та моја Панонија
хиљаду пута заклана и опет најлепше жива,
Панонија што прашта
и што се из гроба сећа,

сва од прапораца и дуката,
сва много срнећа.
И керећа.

Јао, равницо!
Јао, чесницо!
Јао, водо и траво!

Јао све моје дрвено од крстова.
И плаво.
И прљаво.
И право.

Јао жуто од снопова,
од мртваца,
од сунца,
и од свећа.

И јао шарено од вина,
од виолина,
од сукања,
од цвећа.

Ја тебе ножем и хлебом.
Ти мене сољу и сатаром.
Ја тебе ногом и богом.
Ти мене рузмарином и матером.

Једну зоб зобали.
Једнако гроба добили.
Једнако се оплодили и родили и продали.

Четир коња дебела у песму си упрезала.
Четир стране света у срце си нам увезала.

Еј, Војводино, од плача,
од ђубрета,
и од колача.

А вере четири.
А пета циганска.
А шеста из тамбуре риче.

И сви ми на срамоту личе.
И сви ми на бога личе!